

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesmične štev. se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih sobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvt. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2 60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Srbska kriza bo kmalu rešena.

BELIGRAD 3. (Iz uradnega srbskega vira). Nade je, da se ministerska kriza kmalu reši, ker je bil Velimirovič pooblaščen, da se prične za mladoradikalci pogajati. Pogajanja so že pričela.

BELIGRAD 3. Sinoči so pričela pogajanja delegatov obeh radikalnih strank radi sestave koalicijskega ministerstva. Pogajanja se danes nadaljujejo. Mladoradikalci zahtevajo, da se po rešitvi trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko razpišejo nove volitve.

Nuncij ostane na Dunaju.

RIM 3. „Correspondenza Romana“ javlja, da ne nastopi dunajski nuncij Granito di Belmonte nov dopust, kakor so to poročali nekateri listi, marveč ostane na Dunaju.

Nesporazum z ministrom za unanje stvari Aehrenthalom je rešen. Ali sv. Stolica ne smatra zato rešeno afero Wahrmaund, marveč zahteva, da se na vsak način ne dopušta Wahrmaundu več predavati kanoničnega prava.

Vročina v New-Yorku.

NEW-YORK 3. Tu vlada nesnosna vročina. Osem oseb je umrlo za solnčarico. Prebivalstvo biva po noči v parkih. — Ulice so prazne. Na meteorološkem observatoriju kaže toplomer 44 stopinj, v nekih ulicah pa celo 49 stopinj.

Kazenska razprava proti knezu Eulenburgu.

BEROLIN 3. „Lokal-Anzeiger“ poroča, da je bilo na kazensko razpravo proti knezu Eulenburgu pozvanih 23 prič, tako da bo kazenska razprava trajala mesec dni.

Upor na francoski vojni ladiji.

PARIZ 3. Iz Bresta poročajo, da je bilo 50 pomorščakov oklopnjace „Leon Gambetta“, ki je imela jutri odpluti v Kanado na slavnost tristoletnice mesta Quebeca, na ukaz admirala Jaurea Goniberry-ja izkrcanih radi nepokornosti.

Generalni štrajk.

CORUNA 3. Vselod večeraj proglašena generalnega štrajka je prišlo danes do spopadov med štrajkovci in policijo. Nekoliko oseb je bilo lahko ranjenih.

CORUNA 3. Danes so pričeli zopet razkladati ladije.

IZ PERZIJE.

LONDON 3. Kako poroča Reuterjev biro, je prišlo v Tebriju zopet do pouličnih bojev.

Šopronj 3. Včeraj zjutraj je v Čepriski okolici napravila toča mnogo škode na poljih in v vinogradih.

Rusija.

Duma.

PETROGRAD 3. — Na včerajšnji seji Dume, ki je trajala do polnoči, je duma razpravljala in odobrila prihodke proračuna v znesku 2 1/2 milijard rubljev. Finančni minister je rekel, da troši država, ki je nedavno imela vojno in notranje nemire, velike svote za ljudsko oskrbo, a finančni sistem je vse to popolnoma premsgal.

PODLISTEK. 15

Moja smrt.

— Francoski spisal EMILE ZOLA. —
(Prevel J. K.)

Hiša je ležala tu na solcu. Da, bila je ista, v kateri sva bila vzela z Margareto stanovanje, takoj ko sva došla v Pariz; spoznal sem jo po mali restavraciji, ki se je nahajala v njenem pritličju. Od tukaj sva si pustila prinašati kosilo in večerjo gor v stanovanje.

Pogledal sem kvizku in poiskal z očmi poslednje okno na levi tretjega nadstropja. Bilo je na široko odprto in naenkrat se je prikazala v njem mlada ženska s temnokodrasto glavo, s površno zapeto jutranjo jopo; smehljaje se je naslonila vun in zadaj za njo je stal mlad mož in jo je poljubil na tilnik. Ne, to ni bila moja Margareta!

Nisem se čudil, da so stanovali tu drugi ljudje; zdelo se mi je, kakor da sem vse to sanjal in še marsikaj drugega, kar še izvem...

Nekaj trenutkov sem stal neodločen na ulici in sem premišljeval, ali naj bi šel gor in povprašal zaljubljeni par, ki se je še vedno tam zgoraj na solncu smejal in ljubkoval.

A slednjič sem se odločil, da stopim rajši v malo krčmo v pritličju.

Teško da bi me bil spoznal kdo; za

PETROGRAD 3. V državni dumi so 103 poslanci stavili predlog, naj se smrtna kazen odpravi. Predlog je podpisala vsa levica in več oktobristov.

Avstrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 3. Zbornica je izrekla poslancu Heroldu grajo, ker je poslanca Myslivca razžalil z besedo: „podlež“.

Minister za poljedelstvo dr. Ebenhoch je v svojem odgovoru na neko interpelacijo rekel, da je dal v vseh krajih države poizvedovati glede škode, ki jo je povzročila suša, izlasti kar se tiče primanjka krme. Da se temu odpomore, so poljedelske glavne korporacije pozvane na konferenco, ki se bo dne 7. t. m. vršila v poljedelskem ministerstvu. Minister je zagotavljal, da stori vse možno, da se takoj odstrani nevarnost, ki žuga polje delstvu. (Živabna pohvala).

Zbornica je potem nadaljevala nujno predlogo glede preganjanja maloruskih telovadnih in gasilnih društev. Nato je razpravljala nujni predlog socialnih demokratov glede spolnitve in reforme delavskega zavarovanja.

Proti naši šolski mizeriji.

(Shod pri sv. Jakobu.)

O tej impozantni manifestaciji smo že včeraj sporočili na kratko. Danes naj podamo tu vsaj glavnice momente s tega znamenitega shoda, ki je trajal blizu dve uri ob najintenzivnejem zanimanju zbranih starišev. Pojavi na tem shodu so pričali, kako je to šolsko vprašanje res dete skrbi, jeze in hrcpenja našega za naobrazbo in napredek vnetega ljudstva.

Sklicevateelj R. Može je v svojem pozdravnem govoru z dvema besedama lapidarno označil položaj slovenskih starišev: Zaključek šolskega leta je tu in naši stariši stoje pred usodnim vprašanjem: kam naj vpišemo svojo dečo? Po 24 letni borbi in 20-letnem obstanku naše vedno prenapolnjene družbine šole, ne vemo, kam s svojimi otroci in ne moremo izsiliti šole od iste države, kateri moramo plačevati najhujši davek: krvni! (Neopisen vrisč).

Predsednikom izvoljeni I. Hvastja je tudi naglašal pomen in namen današnjega sestanka.

Dr. Rybář: „Ko stojim tu pred vami, me je sram! Ne za-se, ne za Slovence! Sram me je za državo, ki hoče biti kulturna, ki pa na tak sramoten način rešuje kulturna vprašanja! (Frenetično odobravanje). Nasproti takemu postopanju se res že ne ve kaj početi.“ — Govornik je podal kratek historijat naše borbe iz zadnjih let in je konstatiral za naše razmere veležnačilno in za državno upravo sramotno dejstvo: da od leta 1904 že leži akt na namestništvu, ker si ga vlada ne upa vzeti v roke, da bi ga rešila in prisilila občino da stori svojo dolžnost. Ker pa smo jo z naše strani vedno nadlegovali, je slednjič sedanji minist. predsednik obljubil, da našo šolo poudrži. Ko je naš sedanji namestnik princ Hohenlohe leta 1906 postal ministerskim predsednikom, je govornik urgiral rešitev in

otvoritev šole je bila sklenjena stvar in je bil dotični odlok že podpisan. Ali nesreča je hotela, da je princ Hohenlohe po 4 tednih demisioniral. S tem je bila že izvojevana rešitev zaustavljena. To je storil sedanji naučni minister Marchet. (Ob tej prijavi je navstel hrup, kakoršnjega nismo zlepa čuli.)

Ko je govornik došel kakor poslanec, je zopet pritiskal in doznal, da se v tem letu vsaj deloma stvar reši, tako, da prevzame država vsaj nekaj učiteljev v svojo oskrbo. V ta namen je stavljenih 20.000 K v proračun. Temu ni nikdo prigovarjal ne v proračunskem odseku, ne v parlamentu. Proračun je vsprejet in samoobsebi umevno je, da se to, kar je dovoljeno, tudi porabi v določeni namen. Ali vlada ima zopet pomisleke in zopet nima korajže. Zopet je naučni minister, ki je prvi poklican, da povspešuje šolstvo, vseučilišni profesor, ki bi moral biti najbolj vnet za širjenje prosvete, že zopet je Marchet, ki nam odreka šolo! (Tu so se zopet ponovili prejšnji hrupni prizori in vsikli, ki jih ne smemo zabeležiti). Stvar sklenjena, denar je dovoljen, ali Marchet noče dati! Govornik se je držal nekako v rezervi vse leto in ni govoril ne v javnosti ne v parlamentu — razun par interpelacij — o tem vprašanju, ker se mu je vedno govorilo: imejte potrpljenje! Toda sedaj smo s tem na koncu, kajti bojimo se, da se bodo ponavljali prizori iz lanskega leta, ker naša šola je prenapolnjena, a na državnih šolah že sedaj nočejo vsprejemati naših otrok (Velik hrup.) Naši stariši bodo vsi obupani prihajali zopet k nam svojimi otročiči: Storit, ukrenite kakorake! Nu, govornik obljublja, da bo v teh par tednih, kolikor bo še trajalo zasedanje drž. zbora, poskušal vse možno, da izposluje ugodno rešitev. (Frenetičen aplavz).

Ministerski predsednik je bil dal častno besedo. Ako je mož, jo mora držati. Nerad, ali moral je te stvari spraviti v javnost, ker našega potrpljenja in obzirnosti je sedaj konec. Danes se moramo dometi za nadaljno postopanje.

Zborovalci Miha Barič, Miha Hrvat in Miha Kreševič so izražali svoja maenja o načinu nadaljnega postopanja, da izsilimo rešitev šolskega vprašanja. Zbor. St. Skrlj, ki je menil: Ze četrtstoletja ubiramo strune potrpljenja; sedaj treba ubrati druge strune. Do danes nismo vedeli, da so Nemci tako brutalni. Zahtevajo od nas naj se žrtvujemo za interese celokupnosti in res smo zaostali kulturno radi Avstrije! Sedaj pa, ko zahtevamo sredstev, da bi zamujeno dohтели, nam država noče dati niti ene šole! Ko vidimo, da ne gre z lepimi sredstvi, poskusimo z grdimi. Začnimo enkrat skrbeti za-se in postavimo se na stališče: kdor nam kaj da, mu damo tudi mi! (Pohvala in pritrdjevanje.)

R. Može se je zgražal na današnjem razkritju dra. Rybářa. To so stvari, ki še bolj ogorčajo. To je plačilo za našo kri, prelito na italijanskih bojiščih! (Frenetično odobravanje.)

Dr. Gregorin. To je naš križevi pot. Mi že ne vemo več, kaj bi rekli o tej šolski mizeriji. Govorilo in pisalo se je dovolj, sedaj treba — delati. (Odobravanje). Naša naloga — je vskliknil govornik — je pri kraju, sedaj polagamo stvar v vaše roke. Mi smo

„Mama,“ je vpila. „Ali ne greš gor? Počakam te tukaj, prihi brž.“

„Precej, le pojdi, ne jezi me,“ je odvrnila mati.

A otrok je ostal in pošušal, kar sta govorili ženski, z ranozrelim izrazom pariških pouličnih otrok.

„In veste,“ je nadaljevala gospa Gabin, „odkritosrdno moram povedati, da se rajni nikakor ni smel primerjati z gospodom Simoneau. Meni se takoj ni dopadel, ta slabič, vedno je imel kaj javkati in stokati, poleg tega je bil reven kakor cerkvena miš. Ne, v resnici, takšen mož ni nič za polnokrvno žensko... dočim je gospod Simoneau, da, to je mož, lep, bogat, močan kakor Turek...“

„O,“ ji je segla tu Dede v besedo, „jaz sem ga videla enkrat, ko se je umival, o — vsepolno dlake ima po rokah...!“

„Ali se mi ne spraviš prč!“ je zarobantila stara in jo buknila po hrbtu. „Povsod vtičaj svoj nos, kjer bi ne smela.“

In nato se je obrnila zopet k blagajničarki: „Vidite, mož ne bi bil mogel napraviti nič boljlega nego da je umrl. Za srčkano gospačko je to prava sreča!“

Ko sem bil zopet na cesti, sem stopal počasi, kakor bi me noge ne mogle nositi več. Vendar nisem trpel prehudo, in ko sem zagledal svojo senco na solncu, sem se celo namehnil. Bil sem v resnici zelo slaboten in bila je res čudna ideja od mene, da sem šel poročiti lepo Margareto. In spomnil sem se

naletali na gluha ušesa, sedaj zahtevajte vi. Ali vprašanje: kako?! To treba dobro premisliti. Vsakako moramo zahtevati z dejanji. Govornik je menil, naj se izvoli odsek, ki naj bo sklepal o načinu postopanja. Ako se odločimo za veliko manifestacijo pred namestništvom s stariši in otroci, treba s primerno organizacijo zagotoviti impozanten vspeh. Ako bo naših otrok tisoč in več, to ne more ostati brez utisa na vlado in na Italijane. Ako imajo le malo srca, mora jih ganiti pogled na mile o braze otročičev. (Frenetičen aplavz). Danes se je omenjalo tudi, da je poslopje naše šole pri sv. Jakobu nedostojno tacega velikega zavoda. To je čista resnica, ali družba ni kriva na tem. Ona stori, kar more. Osobito temeljito bo moral odsek razmišljati o eventualnem šolskem štrajku.

To si moramo dobro zapomniti: nikdo nas ne more siliti, da pošiljamo otroke v privatne šole. Če nam ne dajo občinskih, je dolžnost države, da nam ona preskrbi svoje šole. Če ima država stotisočakov za nekoliko priseljenih Nemcev, mora imeti potrebnega denarja tudi za Slovence. Resnici na ljubo pa moramo priznati, da se je princ Hohenlohe toplo zavzel za našo zahtevo. Njega ne zadržuje nikaka krivda. Ne smemo torej demonstrirati proti njemu, ampak proti vsrednji vladi, ki jo on zastopa. Niso hoteli ga poslušati. Tu se moramo spomniti dogodka, (ki se ga je dotaknil že dr. Rybář) izza časa boja za volilno reformo. Tedaj so zapirali pot mnogi nujni predlogi v parlamentu. Med temi jih je bilo tudi nekaj tedanjih slovenskih naprednih poslancev. Tudi na njih je pritiskal ministerski predsednik Beck, da bi umaknili svoje predloge. Oni so privolili pod gotovimi pogoji, med katerimi je bil tudi ta, da država ustanovi v Trstu slovensko šolo. Dotični slovenski poslanci so se obrnili tedaj do govornika in on se je izjavil za to. In ministerski predsednik se je obvezal s častno besedo za slovensko šolo v Trstu, garancijo pa je prevzel tudi na razgovoru navzoči češki poslanec dr. Kramář. (Senzacija). Čakali smo, da ministerski predsednik izvrši dano častno besedo. Danes pa vidimo, kako avstrijski ministerski predsedniki drže besedo (Silen hrup. Vsklikanje).

Dr. Rybář: Danes ne vemo več, kako naprej, ker izčrpili smo že vse možne korake. Naj bo vse jasno in javno, sedaj stopite vi na naše mesto. Pri nas ne doseže ničesar, kdor je ponižen. Pač pa tisti, ki je predren, ki razbija. Jaz vas s tem nočem pozivati, da razbijate okna ali morda glave, ampak le konstatirati sem hotel notorično dejstvo. Tisti, ki so najbolj puntarski, tudi največ dosežajo (glasno odobravanje). Madžari, ki so se puntali in celo cesarja odstavili, so postali gospodarji ne le na Ogrskem, ampak tudi pri nas. Če pojde tako naprej, dobe še redno armado v roke, ki bi mogla tedaj marsikaj tudi proti — Dunaju. (Vsklikanje). Dokler se prosi z lepa, imajo na Dunaju gluha ušesa, še le ko se prihaja z batinami, začnejo razmišljati. Dokler so poštni in željeznični uslužbenci le prosili po deputacijah in spomenicah, niso nič dosegli, ko pa so zastavili s pasivno rezistenco, potem je imel finančni

njene tihe žalosti tam v domačem kraju, kako jo je njeno enolično in tiho življenje dolgočasilo in jo delalo nervozno. In pri tem je bila ta ljuba, draga žena vedno dobra z menoj, in četudi ni objokavala v meni ljubega, je vendar žalovala po meni kakor po bratu. Zakaj naj sem ji šel pokvarit njeno novo življenje? Mrlič ni ljubosumen.

V takih mislih sem stopal vedno počasi naprej, in ko sem slednjič vzdignil sklonjeno glavo, sem videl pred seboj velik javen vrt. Stopil sem vanj in se usedel na klop na solncu. Mislim sem dalje svoje misli in obšla me je neizmerna mehkost. Mislim sem na Margareto, v duhu sem jo gledal v majhnem mestu na deželi, bila je jako srečna, od vseh češčena in ljubljena. Bila je lepša, vse bolj cvetoča. Gledal sem jo veselo gospodinjno, srečno mater...

Bilo je v resnici prav od mene, da sem umrl, in nisem hotel biti tako krut in priti zopet. . . .

Ne, ostal sem mrtev.

Od tistega časa sem veliko, veliko potoval in sem videl skoro ves svet. Ostal sem srednje vrste človek, ki se v ničemer ne odlikuje od drugih, delam sem in jedel sem svoj skromni kruh, kakor ves svet.

Smrti se ne bojim več, samo zdi se mi, da me ne mara več, odkar je izgubila za-me vsako grozo in odkar nimam vzroka živeti. Zdaj se bojim samo eno: da bi utegnila pozabiti na-me! (Konec).

minister toliko stotisočakov, kakor poprej baje ni imel niti goldinarjev. Tu je pripovedoval govornik, kako debelo je gledal nemško-nacionalni poslanec Stranski, ko mu je pojasnil naše razmere in je slednjič pripoznal: Če je tako, potem Vam gre šola!! Tako je sodil celo nemški radikalec! A kako postopajo naši ministri?! (Hrup in kričanje). Govornik se je skliceval na letošnja poročila državnih sol, torej na uradno statistiko, ki dokazuje, da je v Trstu slovenskih šolskih otrok najmanj 1600. A koliko jih je, ki niso označeni kakor slovenski! Pa vsi oni, ki obiskujejo mestne šole?! Kdo ve njih število?! Te svoje otroke jim moramo enkrat pokazati. To bodo morali upoštevati. A pokazati načinom, da bodo videli, da smo tu in da smo civilizirani! Saj pri Lahih smo že mnogo pridobili na spoštovanju. To moramo pomnožiti, a na strani vlade moramo se le izsiliti (Vsestransko pritrdjevanje. Klici: V tisočih pojdemo v spreved — otroci, očetje in matere!).

Ko je še zbor. Gr. Fornazarič izrazil svoje pomisleke radi šolskega štrajka in sta se sklicevali R. Može in predsednik Iv. Hvastja zahvalila zborovalcem na neprizadevanju veliki udeležbi, na uzornem vedenju in na velikem zanimanju za naše pereče šolsko vprašanje, je bil zaključen ta znameniti shod.

V pripravljeno odsek, ki pa se more po potrebi pomnožiti, so bili izvoljeni: Zidar Gregor, Primožič Fran, Bačer Valentin, Praček Martin, Prah Josip, Sešek Fran, Vouk Valentin.

Polom avstrijske politike na Balkanu

O tem žalostnem poglavju smo se bavili včeraj. Danes se moremo sklicevati tu na izvajanja nekake avstrijskega industrijalca v dunajski "Information", ki potrjuje popolnoma naše trditve o propadanju avstrijskega gospodarskega in političnega vpliva na Balkanu. Dotičnik se je ravnokar povrnil s potovanja po Balkanu. Ni potoval v kupčijske svrhe, ampak, da se pouči in prouči razmere.

V svojem poročilu pravi: Kupčije so slabe in nade na boljše čase za avstrijsko eksportno industrijo so le male. V Srbiji je položaj še vedno negotov in tam se ne more napraviti nikake kupčije. V Bolgarski pričakujejo mirno carinske vojne z Avstrijo. Največjih poboljšic Bolgarska ne dovoli Avstriji, razum, ako bi ta poslednja spremenila svojo trgovinsko politiko. Tega pa ne more, ker se protivijo agrarci. Ali kdor pozna razpoloženje v balkanskih deželah, kdor ve kako se pripravljajo, da se popolnoma emancipirajo od Avstrije: ta bo torej umel ravnodušnost naših interesiranih krogov.

Stoletja stari odnosi se pretrgujejo, Avstriji sovravno razpoloženje se širi bolj in bolj, in v vrzeli stopajo druge dežele, ki niso direktne sosedinje balkanskih narodov. Avtor se ne more izmehiti moreče skrbi, da je avstrijsko postopanje tudi s političnega gledišča v visoki meri nevarno.

Prosimo, tega in tako ne piše morda kak slovenski šoven, ali proti-avstrijski konspirator na Balkanu — tako piše avstrijski in morda celo nemški interes na Balkanu. Sam se je juveril na licu mesta in na svoje oči, da naša gospodarska moč na Balkanu pojema in žnjo propada tudi avstrijski politični vpliv. S pravico smo rekli včeraj, da ima to propadanje avstrijskega vpliva in ugleda nekaj tragičnega na sebi. — In to tem bolj, ker smo sami krivi. Naši državniki se ne morejo izviti iz službe za nemške interese, ne morejo se ali nečejo emancipirati od berlinskih vplivov, zato se pa slovenski navodi na Balkanu emancipirajo od avstrijske države! Moč vseh nemških bajonetov nam ne more dati ravno tega, česar bi najbolj potrebovali na Balkanu — simpatij narodov! — To nam potrja sedaj tudi zaupnik lista, katerega tendencija — inkarnacija avstrijstva.

Ogrska.

Preganjanje narodnih učiteljev v Ogrski.

Upravni odbor bibarske županije se sklenil staviti pod disciplinarno preiskavo 8 grško-katoliških in 47 pravoslavniških učiteljev, čes, da so ščuvali otroke proti madjarski državi.

Šolske otroke ščuvali proti državi!! Če bi ne bilo v postopanju Madjarov toliko bestjalizma in brutalizma, bi se človek moral smejeti taki oslariji!!

Slovaki za žrtve v Črnovi.

Slovaki so za žrtve v Črnovi nabrali — 50.000 kron. S tem denarjem so kupili v lipovski županiji neko posestvo, ki je bodo parcelirali in je potem razdelili med vdove in sirote žrtev.

Državna zbornica.

BUDIMPEŠTA 3. Zbornica je nadaljevala generalno debato o eksekucijski noveli. Pravosodni minister je predlog zavaroval, nakar je bila ista vsprejema za podlago specijalni debati. Prihodnja seja jutri.

Jezik narodnosti na državnih učiteljskih.

„Nauka“, glasilo ogrskih Malorusov poroča, da je ogrski naučni minister izdal odlok, glasom katerega mora vsak učitelj znati jezik ljudstva, katerega otroke poučuje. V sled tega se bo v prihodnje na državnih učiteljskih predavalo tudi takozvane narodnostne jezike. O maloruskem jeziku se bo predavalo v

marmarškem učiteljskem seminarju in sicer kakor obligaten predmet v vseh razredih, ali samo dve uri na teden, kar je po mnenju lista mnogo premalo.

Hrvatska.

Hrvatje na vseslovenskem predkongresu v Pragi.

Vseslovenskega predkongresa v Pragi, ki se bo vršil 12. t. m., se od hrvatske strani udeležijo poslanci Trešić — Pavičić, Ljuba Babić-Gjalski, dr. Božo Vinković in dr. Gjuro Šurmin.

Burna županijska skupščina.

V Gospiću se je teh dni vršila županijska skupščina, ki je bila vrlo burna. Ko je prišlo na dnevni red poročilo podžupana, je ustal dr. Jovanič, da poda izjavo. Podžupan mu je zabranil govoriti, ali vendar je dr. Jovanič izjavil, da on in njegovi tovariši nimajo zaupanja v današnjo vlado in da se vsprejmejo poročila podžupanova na zanje. Srbi so na to izšli iz dvorane. Frankovci so pa ostali v dvorani.

Seveda, kjer gre za to, da se podpira madjarski zistem, ostajajo Frankovci na licu mesta!

Imenovanje hrvatskih škefov.

Neki budimpeštanski list javlja, da je vprašanje imenovanja hrvatskih škefov za sedaj povsem stavljeno z dnevnega reda in Rauchovi predlogi pridejo na dnevni red še le tedaj, ko pride na Dunaj novi nuncij, kar se zgradi baje na jesen.

Drobne politične vesti.

Z inomoškega vseučilišča Nemški svobodomiselni dijaki so na vse svoje somišljenike v Avstriji poslali poziv, da se v čim večem številu na jesen upišejo na inomoško vseučilišče in tako preprečijo njega klerikaliziranje.

Nezaupnica Masaryka. Neki češki listi javljajo, da je češka napredna stranka v Moravski zahtevala od profesorja Masaryka, da z obzirom na glasovanje za Wolfov predlog v parlamentu položi mandat. Wolf je namreč — kakor znano — predlagal, da se v Pragi osnuje posebna nemška umetniška akademija.

Novi vojnitajnik Združenih držav. Iz Washingtona javljajo, da je doseđani ameriški poslanik v Tokiju, Luka Wright nastopil svojo službo namesto Tatta, ki kandidira za predsedništvo.

Dnevne vesti.

Cinizem „Slovenčev“. K včerajšnji notici o breztačnosti, ki jo je zagrešil ljubljanski „Slovenec“ s smešenjem župana Hribarja radi „kadenja“ v trnovski župni cerkvi v Ljubljani, nam pišejo:

Ta „Slovenčeva“ breztačnost je morala napolniti z nevoljo ne le vsakega trezno in dostojno mislečega človeka, ampak tudi vsakega razsodnega vernika. Cinizem, ki je narokoval ono notico, občutimo sosebno živo ravno mi Tržačani. Saj vidimo, kako se v naši tržaški baziliki sv. Justa ob vsaki primerni priliki počesuje tržaške župane na isti način — kadi se jih in daja se jim poljubljati evangelsko knjigo in križ — kakor se je to zgodilo z županom Hribarjem. Pri tem pa treba še posebno uvaževati dejstvo, da so tržaški županje navađno vse drugačni liberalci nego je župan Hribar ter da je stranka, k kateri pripadajo tržaški županje, očitno cerkvi sovrážna.

Ta čast se seveda ne izkazuje osebi, ampak dostojanstvu, ki je predstavlja župan. Zato ni pri nas v Trstu doslej še nikomur, ne katoliku ne brezvercu, prišlo na misel, da bi se izpodtakla na tem, ali celo smešil ta čin. Tem odjodnejše je, ako list, ki hoče biti katoliški in branitelj verskih in cerkvenih običajev, smeši obred, ki ga predpisuje cerkev sama. Na tem slučaju vidimo, kako v uredništvu „Slovenčevem“ strankarska strast in osebno sovrážstvo udušujeta vsaki drugi smisel. — Ali so gospodje res prepričani, da se s takim cinizmom utrja verski čut in širi spoštovanje do cerkvenih obredov? Nikakor ne. „Slovenec“ piše, kakor da se je župan Hribar „dal“ kaditi. Ali ni pisec one vesti nič slutil, kako poniževanje cerkvenih obredov in cerkve same je v tem, ako se vzbuja mnenje, da si cerkev „daja“ od zunaj narekovati kaka čaščenja v cerkvi?!

Iz trgovskih krogov. Včeraj so imeli trgovci jestvinčarji sestanek z edino točko dnevnega reda: nedeljski počitek. Po dolgem razpravljanju je bila vsprejeta resolucija, ki naj se jo potom deputacije dostavi na pristojno mesto nastopne vsebine: „Slovenski trgovci z jestvinami in sličnim, zbrani na sestanku dne 3. t. m. prosijo slavno namestništvo, da izda ukaz, da bodo trgovine z jestvinami in sličnim ter trgovine z svinjino ob nedeljah ves dan zaprte, in sicer 4 mesece, počeni s prvo nedeljo junija do zadnje nedelje septembra“.

Na sestanku je padla marsikatera ostra opazka na naslov tistih tovarišev, ki so kršili skupen sklep in so radi par kronic pripravljali onemogočiti ves dogovor, kateri je stal toliko truda in samozatajevanja, ki je pa v korist gospodarjem in njihovim pomočnikom in ki je bil od obeh strank tudi vsprejet. Prosimo slav. tovariše naj ne delajo sramote samim sebi in slov. imenu, ter naj od jutri naprej držijo svoje prodajalne ob nedeljah zaprte.

Ako napravi vsaki svojo dožnost, ne bo nobeden trpel škode.

Mimogrede bodi omenjeno, da minulo nedeljo niso bile odprte samo nekatere prodajalne Slovence, ampak tudi Lahov, in da g. Matej Millonig, prvi ki je imel v mestu svojo prodajalno odprto in katerega so laški listi, neizmehiši „Lavoratore“, označili strastnega Slovenca, z vidnim namenom, da nas sramoté, ni Slovenec, ampak Nemeč dokuz temu je tudi njegov laško-nemški napis.

Spoštujmo svojo trobojnico! Prejeli smo: Krasen dan je bil letošnji praznik Sv. Rešnjega Telesa. Za zjutraj sem zasedel svoje kolo in mahnil sem jo na naš Kras, kjer sem kolo vrátil ves dan s kolesom od vasi do vasi. Slučaj je nanesel, da sem se tega dne vozil tudi skozi Sežano; mikalo me je videti, kakošna da je „kraška metropola“, ko si nadevlje paradno obleko. Žal, da sem bil iznenaden — neprijetno. Pričakoval sem, da mi stopi Sežana pred oči okrašena samo s slovenskimi trobojnicami; pa kaj sem videl? Ob cesti so plapolale s hiš vsakovrstne zastave in seveda med temi tupaťam tudi slovenske, a kar je glavno — čuj in strmi slovenski svet — najvišji Sežančan, sivi cerkveni stolp je nosil tega dne zastavo, ki ni bila slovenska narodna trobojnica.

Jaz kakor ptujec ne vem, kedo je preskrbel na stolp ta okrasek, ali cerkvena ali občinska uprava, mislim pa, da ne zgrešim, če trdim, da se je kupilo to zastavo za denar, katerega so zložili naši Krašerji in se jo je obesilo na zvonik, ki stoji na čisto slovenski zemlji in ki so ga postavili naši slovenski predniki s svojimi žuljavimi rokami. Ko bi se bili tega dne prebudili ti kmečki trpini in bi vstali za trenutek iz svojih grobov, gotovo bi se bili zelo prestrašili, ko bi se bili ozrli na zvonik — dete njihovega truda — bali bi se, da jim zakliče nasproti z ostrim in soornim glasom: „All heil!“

Njihovi obrazi, ki so bili v življenju vedno jasni in veseli, postali bi takoj mračni, in s čemernim, karajočim glasom bi zaklicali sedanjemu, pomelkuznemu rodu: „Potomci naši ne delajte nam sramote! — Proč s ponižnostjo in klečeplaztvom! — Povzdignite nekoliko svoje narodno zastavo glave in poglejte v bližnjo tržaško okolico! Tu boste takoj videli, kakošna zastava naj diči v bodoče naš zvonik!“

Zato se je tudi meni srce širilo, ko sem dospel na svojem kolesu zvečer na tržaško ozemlje, kajti svest sem si bil, da biva jo tu moji sorojaki, ki se s ponosom zavedajo svoje slovenske krvi in s tem ponosom v srcu otrešajo od sebe eno najžalostnejših svojstev našega naroda: suženjsko ponižnost.

Pozor! Narodni kolek družbe sv. Cirila in Metodija se dobiva v uradu „Delalskega podp. društva“ ul. G. Galati št. 18, I. nad. od 8 ure do 12 pred poludne in od 3 ure do 7 popol.

Jubilej zavarovalnice goveje živine v Bazovici.

Iz Bazovice nam pišejo: Letos je nekako leto jubilejev. Saj bomo tudi mi v Bazovici slavili svoj jubilej. Naša prekoristna zavarovalnica bo slavila dne 12. julija desetletnico svojega obstanka. Sleherni razumni človek — inteligent in priprosti kmet — umeva veliko potrebo in korist te ustanove za našega kmeta-trpina. Marsikateri kmet se še spominja časa, ko pri nas še ni bilo te zavarovalnice. Kupil je kravo od prekupčevalcev za visoko ceno, posebno pa še, ako ni imel dovolj denarja na razpolago, ali je celo kupil na „puf.“ Vsaj za polovico je moral preplačati. Bila je nesreča za njim, a čisto tudi pred njim. Ako mu je namreč pozneje žival poginila. Kaj mu je bilo storiti, ko mu je vsahnil v mnogih slučajih edini vir dohodkov?! Šel je izopet milo prosit k svojemu prekupčevalcu za drugo kravo na isti način — in zašel je v pogubne dolgove, iz katerih se revež ni mogel več rešiti.

Dragi čitatelj! To je bila živa resnica, dokler niso človekoljubni možje jeli razmišljati, kako bi priskočili ljudstvu na pomoč v slučajih nesreče med živino. In prišli so na misel ustanoviti zavarovalnico z geslom: Pomagaj si sam in Bog ti pomore! Med prvimi teh človekoljubnih mož je bil nadučitelj g. Josip Pertot, sedaj v Rojanu, ki si je mnogo prizadeval, da je uvel red v naše prekoristno društvo.

Rojaki! Vabimo vas torej, da pridete dne 12. julij k nam v Bazovico, da boste videli kako se bo delila sreča med srečne na — tomboli zavarovalnici na korist. Vse v svetlih kroničah. To bo nekaj za kratek čas in korist. a za za zabavo bodo posebej skrbeli pevka društva „Lipa“ iz Bazovice, „Slovan“ iz Padrič in „Slovenska straža“ iz Gropade. Slednjič bo „za likof“ — ples. Vspored bo objavljen pravočasno.

Polkovna slavnost. Kako se v obče čuje, ima slavnost 25-letnega obstanka domačega pešpolka št. 97 „Baron Waldstätten“ krasno vspeti. Zanimanje za to slavnost je, kakor se čuje, obče. Veselica, ki se ima vršiti v „Bergerjevi restavraciji“ pod gradom v nedeljo 5. julija t. l. ob 4. uri popoldne, obsega kakor smo čuli: koncert godbe tega polka, pod vodstvom kapelnika, gos. Teplega, streljanje in kegljanje na dobitke, šaljivo pošto, plesni venček in umetalen ogenj. Pričakuje se mnogostevilnega obiska ne samo se strani nekdanjih vojakov tega polka, ampak tudi družega domačega občinstva.

Matica Slovenska. Knjige Matica Slovenske za l. 1908 so se začele tiskati in izidejo

brezdvomno začetkom decembra t. l. Po pravih (š 3) se članarina plačuje v prvi polovici vsakega leta. Lani več členov ni moglo dobiti knjig, ker so se prijavili, ko je bilo število naklade davno že določeno. Ako se pošlje članarina po določbi pravil, so gg. člani in Matica zavarovani neprilik.

Lega Nazionale slavila je te dni v Gorici svoje trumfe. Približno 10 tisoč kron je donesla slavnost, ki so jo priredili Goričani iz kljubovalnosti radi slovenskih dirk.

Na god naših blagovestnikov 5. julija bo za nas najlepša prilika, da tudi mi pokažemo svojo zavednost, svoj ponos, svojo požrtvovalnost, ko gre za naše svetinje.

Ta dan pokažimo, da znamo ceniti delovanje naše šolske družbe, ki deluje na polju prosvete in omike že čez 20 let. Prestala je v tem času hudih bojev in kriz a vedno upajoča in močna ter nikoli omahujoča. Zberimo se torej vsi v lepih prostorih „Narodnega doma“ pri sv. Ivanu. Vabljeni so vsi brez razlike stanu in mišljenja. Vabimo tudi naše brate Srbe in Hrvate, naj pokažejo tudi oni s svojo navzočnostjo, da so z nami, da se smemo zanašati vsikdar na njih pomoč in moč.

Ob zvokih ubrane godbe in lepega petja hočemo poskušati svojo srečo pri srečelovu in čakati večernega mraka, ko začno švigati umetalni ognji, ki bodo naznanjali daleč okolo, da slave Slovani svoji veliki dan. Začetek ob 5 uri pop. Vstopnina 50 st. Preplačila se hravelžno vsprejemajo. Po programu bo v dvorani ples.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva v Ljubljani

V službo se sprejme: 1 poslovodja, 0 kontorist 3 pomočniki mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 0 pomočnika železnarske stroke, 1 kontoristinja, 5 prodajalk, 5 učencev.

Službe iščejo: 3 kontoristi, 3 knjigovodji, 18 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železnarske stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 16 kontoristinj, 9 blagajničark, 6 prodajalk.

Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Računske listke so naročile sledeče p. n. tvrdke v Ljubljani: hotel „Seidi“, gostilna „Pri lipi“, restavracija Sanžek, hotel Struškij gostilna Tratinik, Narodni dom, meščanska pivovarna, Frančiška Hostnik, gostilna pri Zupanu, kavarna Europa, gostilna „Pri levu“, gostilna „Novi svet“, iz družih Vidrih Jos. Ajdovščina, Filip Čarne, Tomaj, gostilna Deiringer Skofja Loka, H. Lončar Tržič, Narodni dom, Celje, Fr. Spacapan, Ozeljan, Sempas, Kališek, gost. Fužine, Karolina Žitko, Senožeče, Anton Rustija pek, mojster Ajdovščina, Francka Legat Lesce, Podružnica Vuhred, Antonija Cvar restav. Ortenek, hotel Grič pri Brežicah Al. Rože gost. na vagi, Sežana, Milka Korenčan, Vrhnika, Anton Urbančič Catež, pri Vel. Loki, Fani Štajpav, Vel. Loka Ant. gost. sv. Lucija ob Seči, Mar. Čap, Zilovnica, Gorenjsko, Ivan Glušič, Gorica, Ant. Revšek, Vič, hotel Lloyd, Ljubljana.

Zahvala. Podpisani se najprisančneje zahvaljuje vsem, ki so na kakoršensibodi način pripomogli k tako sijajno vspeli predstavi „Lepa Vida“ ki se je vršila minolo nedeljo v Barkovljah.

Posebno pa se zahvaljuje spošt. gospoj Starčevi, cenj. gospodičnam: V. Železnikovi, K. Požarjevi in M. Kapunovi; g. režiserju Starcu, ki je poleg spretnega režiranja, tudi brezplačno preskrbel potrebščine za vprizoritve, g. Mihajloviču, g. Smucu, g. Požarju in g. Jakliču. Nadalje sl. pev. dr. „Kolo“ za blagohotno sodelovanje. Nar. del. organizaciji, šentjakovski Čitalnici, rojanski nar. Čitalnici in pev. dr. „Zarja“ iz Rojana, za časten obisk in slednjič sl. „Obrtniškem in kons. društvu v Barkovljah za blagohotno prepustitev dvorane. — Odbor tambur. odseka „Kolo“.

Poroke, rojstva in umrljivost. Od 21. do 27. julija se je v mestni občini poročilo 39 parov. Rodilo se je 119 otrok, in sicer 55 moških in 64 žensk; od teh 21 nezakonskih. Umrla je 96 oseb, in to 51 moških in 45 žensk; od teh 29 izpod enega leta.

Take suše kakor je letos, ni bilo v naših krajih že od leta 1834.

Slovenska knjigovoznica v Trstu. Kakor naznanjeno, otvoril je te dni v Trstu, v ulici Cecilia št. 9, Anton Repenšek, bivši vodja knjigovoznice A. Gabričeka v Gorici lastno knjigovoznico, v kateri izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela. Slavnemu občinstvu najtopleje priporočamo to novo narodno podjetje.

Svoji k svojim!

Predsinočna ljubavna tragedija.

Poročali smo v včerajšnji številki o dvojni ljubavni tragediji, ki se je vršila ob 2. zjutraj v „bosco dei pini“. Naš reporter je nabral sledeče podatke:

Nikolaj Vascotto, dvajsetleten mladenič simpatične zunanjosti, prišel je sem v Trst iz svojega rojstnega kraja Pirana in bil je zlatar pri tvrdki Dussich. V Piranu je ljubimkaval z nekim dekletom, imenom Adrijana Vi-

dali, s katero je bil celo v intimnem razmerju, tako da je ista sedaj celo v blagoslovljenem stanju.

Kljubu temu razmerju se je on v Piranu smrtno zaljubil v 19-letno Nikolino Fragiacomu, tudi iz Pirana, krasno in postano blondinko. Ali oče Nikoline, ki biva v Piranu (in ki je sedaj, ko je izvedel o tragediji, obolel od žalosti), je hčerki prepovedal nadaljno ljuvimkovanje s Vascottom, ker ni bilo razmerje med istim in Vidalijevo nikaka tajna; vrhu tega pa tudi zato, ker sta Vascotto in Fragiacomova bratranca prve stopinje. Nikolina pa je začela prisrčno ljubiti Vascotta in je, ne da bi oče kaj vedel (mati ji je zdavnaj umrla), nadaljevala ljubavno — toda vedno platonično — razmerje s svojim bratrancom.

Pred 15 dnevi je Fragiacomova prišla v Trst in šla stanovat k svoji poročeni sestri, Alice Sartori, v ulici Dante Alighieri št. 10 na pritličju.

Nikolina, ki je bila tudi ljubosumna, je povedala vse svoji sestri, katera spomniviši jo na nesrečno, zapuščeno Vidalijevo, jo je svarila, naj preneha z njim vsako zvezo. Ali zaman! Nikolina se je celo večkrat izrazila, da ako ne privoli, da se onadva vzameta, pa umreta skupaj!

Včeraj popoldne je Nikolina izšla, rekši sestri, da gre iskat dela v nekem zavodu za likanje. Povrnila se je ob 6 in pol. Bila je vznemirjena. Morda jo je mučila ljubosumnost. Ob 8. zvečer je zopet izšla. Zjutraj je namreč izvedela, da je Vidalijeva prišla v Trst. Hotela se je prepričati in videti, ali sta se njen ljubimec in ona sešla. A srečala je kmalu Vascotta, samega. Ta jo je povabil na skupni izprehod. Ona je pritrčila. Šla sta v smeri proti „borovjemu gozdiču“ (bosco dei pini). Ostala sta tam v samotni sredi zelenja do pozne ure. Vroči izrazi mladeniča, ki ji je prisegel večno ljubezen, so jo premamili. Govore o svoji ljubezni sta se sprehajala ob luninem svitu do ene ure ponoči. Tedaj sta se napotila proti mestu, a kmalu se vrnila v „borovji gozdič“. Čutila sta še potrebo dejati izraza svojim čustvom; saj noč in narava in samotna priklenjata ljubeča srca. Ob enem pa je brzokone že tedaj tlela v duši mladeniča usodna nakana! Prišla sta zopet nazaj na mesto, kjer sta se mudila zvečer. Pal je govor na nasprotstvo njenega očeta proti njuni zvezi. To ju je ožalostilo in Vascotto je dal izraza svoji žalosti z besedami, ki so zrcalile usodepolno njegovo nakano.

Sestra, ki je včeraj zjutraj obiskala ranjenko, nam je povedala, da ji je ista s slabotnim, komaj slišnim glasom razložila, kako se je vršila tragedija. „Utrujena po dolgem sprehajanju — rekla ji je — sem se usedla na travo, tam v gozdiču. Poleg mene, objemljajoč me, je stal Vascotto. Počasi sem skoraj zadremala, po onih žalostipolnih bedah Vascottovih. Na enkrat močan strel in skeleča bolečina v prsih me je pretresla! Vascotti je izvrševal ono, kar sva si večkrat prisegavala: da ako ne privoli, da se onadva vzameta, se ubijeva! Mojemu krikju je odgovoril drug strel in blisk iz sproženega revolverja. Vascotto se je zgrudil poleg mene...!“

Ko so pritekli ljudje, privabljeni od onih strelcev je Vascotto ihtel od bolečin; Fragiacomova je bila brez zavesti.

Inspektor komisarijata ulica L. Ricci je prihitel na lice mesta in je telefoniral na zdravniško postajo, od koder je urno prišel dr. Bolmarcich. Usidevši nevarnost slučaja je dal oba prenesti v bolnišnico. Tukaj so zdravniki konstatirali, da je Vascottu prodrla krogla v srčno votlino, ne da bi pa ranila srca; brzokone pa je obtičala v levih pljučah. Vascottovo stanje je bilo bolj nevarno, nego ono dekleta. Tej-le je projektir prodrl med obema nadrijama. Niso se izvlekli krogelj iz ran, ker sta prodrla precej globoko in se ni niti moglo ugotoviti, kje sta obtičali. Jutri ali pojutrišnjem, ako bosta oba še živa, česa se pa zdravniki ne nadejajo, ju preiščejo potom Röntgenovih žarkov. Nahajata se v IV. oddelku.

Včeraj zjutraj so prihiteli k postelji uboge devojke vsi njeni tukajšnji sorodniki. Sestra Fragiacomovke je bila tudi pri Vascottu, ravnotako njegov brat, ki je prišel sem iz Pirana.

Vascotto umira; njegove oči so skoraj osteklenele. Praša vedno — komaj ga je mogoče razumeti — kako se godi njegovi ljubi. Pravi, da se ne spominja ničesar.

Ravnatoko povprašuje zaporedno Nikolina o njegovem stanju. Včeraj popoldne so prišli iz Pirana njegovi stariši; v kakem duševnem stanju, ni treba povedati.

Na komisarijatu ulice Ricci nahaja se revolver, s katerim je streljal Vascotto; bil je zaplenjen na lice mesta. V žepu dekleta so našli pismo z datumom predvčerajšnjega dne, s katerim prosi sestri in očeta naj jim odpustita usodni korak. Dokaz to, da sta že poprej mislila na žalostni konec.

Vest o tragediji je napravila globok vtis na tržaško in piransko prebivalstvo.

Tržaška mala kronika.
Slavni svedrovc! Važne aretacije na Reki. Čitatelji se gotovo še spominjajo duznajske sretacije onega Korena, ki je bil procesiran in obsojen radi ubojstva. Tedaj so prišli na to, da je bil Koren kolovodja onih slavni ulomilcev, ki so toliko časa strašili po našem mestu in po deželi. Potem je bila v Zadru zaplenjena škrinja, kjer so bila orodja „svedrovske stroke“. Bili so tudi v

Zadru aretirani drugi prijatelji Korena in preiskava je sedaj v polnem teku.

Tukajšnja oblast pa je znala, da vsi člani slavne družbe, ki je bila brzokone jako mnogoštevilna, niso bili še v njenih zanjkah, in poizvedbe so tozadevno nadaljevale.

Inspektor Karl Titz, ki je te dni izvedel, da so se nekateri člani svedrovske bande nahajali na Reki, podal se je tja in se lotil dela (ali privatno, kajti v Reki nimajo avstrijski policisti nikake oblasti). Delo je bilo krouano z uspehom: predvčerajšnjim sta bila radi sokrivde v tatvinah bande Koren & Co aretirana dninar Jakob Jedrejčič, star 26 let, in krčmar Nikolaj Harabalja, star 35 let. — Predana sta bila deželnemu sodišču, ki jih bo zaslial. Preiskava je, če se ne motimo, v rokah preiskovalnega sodnika v Zadru.

Med kuharjem in pomivalko. Aretiran je bil včeraj kuhar gostilne „All' antica Bonavia“, Jakob Ferrari iz Como, ker se je skregal s pomivalko Marijo Hald, ji vrgel v obraz krožnik in jo lahko ranil.

Nezgodna Alojzij Vodnjak, star 44 let, težak v Lloydovem arsenalu, je bil včeraj sprejet v javno bolnišnico radi težke rane na glavi. Padel je nanj med delom težek komad železa.

Smešnica. — Oče: To Vam pa takoj povem, moja hči ima svojo lastno voljo! — Snubač: Tem bolje! Potem bom jaz imel tudi lahko svojo!

Koledar in vreme. — Danes: Urh škoy. — Jutri: IV ned. po Bink. Ciril in Metodij, slovanska blagovestnika. Temperatura: včeraj ob 2. uri popoldne + 28° Cels. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved na Primorskem: Oblačno spremenljivo. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Društvene vesti.

Danes popoldne bo v „Konsumnem društvu“ v Rojanu otroška veselica tamošnjega otroškega vrta v proslavo godu naših blagovestnikov. Začetek ob 6. uri popoldne. Po veselici priredi pevsko društvo „Zarja“ zabavni večer. Opozarja se slavno občinstvo na to narodno prireditvev — z nadejo do obilnega obiska. Vstopnina prosta.

Vsi oni člani „Delalskega podpornega društva“, ki imajo na posodo knjige iz društvene knjižnice, naprošeni so, da jih nemudoma vrnejo in to radi tega, ker se knjižnica izpopolni z novimi knjigami. Objednem se nanažanja, da bo knjižnica radi tega zaprta do 1. avgusta.

Nar. delav. organizacija.

Zaupni shod se bo vršil v društvenih prostorih v torek dne 7. t. ob 7^{1/2} zvečer ozirom na ustanovitev konsumne zadruge. Priđite vsi!

Darovi.

Ciril Metodijov dar moški podružnici družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu so nadalje poslali p. n. gg.: Ante Bogdanović 10 K, Jos. Gorenjek 10 K, Kobleglavski 10 K, A. Kobal 5 K, V. Plesničar 2 K, A. Jerkič 2 K, vsi v Trstu, J. Urbančič v Bazovici 5 K, Ant. Miklavc pri Sv. Mar. Madg. 1 K. Srčna hvala!

Za srečolov je podarila podružnica svetovivanska tri preostale darove. Ga Ponikvar dve sobici, ga. Germek dve galanteriji.

Vesti iz Goriške.

x Goriški municipij in mestni učitelji. — Nek mestni učitelj je stopil po dosluženih letih v pokoj, na njegovo mesto se je imel povišati v 1. plačilni razred drugi učitelj. Mestni šolski svet je za to predlagal najstarejšega učitelja v 2. plačilnem razredu, namreč Josipa Vittori, učitelja na slovenski mestni šoli v Starigori, ki je v tem razredu ne-le samo najstarejši mestni učitelj, marveč je kakor tak tudi na svojem mestu in pripoznan kakor izvrsten pedagog. V mestnem šolskem svetu pa sedi tudi znani političen razgrajč dr. Achille Venier; ta se je že v

Slovenska mizarnica v Trstu

Majcen Miloš v Trstu ulica Leo št. 2 nam javlja, da ima zmiraj v svoji delavnici pripravljene cele spalne sobe n vs drugo pohištvo, ter da prevzema vsakovrstno delo v svoji stroki. Ker je gospod M. MAJECEN naš narodni obrtnik, ga najtopleje priporočamo slavnemu slov. občinstvu.

Zaloga vina

TRST, ulica Chiozza št. 17

ISTRSKI TERAN

za dom (ne manj od 5 litrov)

po 56 stotink liter.

za krčmarje in gostilničarje po dogovor. cenah.

NB. Sprejemem pošiljave v tranzitu za celo monarhijo in v vsaki množini

SIMON PAVLINOVIČ.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijalitet: Graške Poulards.

Cene dogovorne. — Postrežba na dom.

Ulica Campanile št. 15.

TOVARNA POHIŠTVA
Aleksand. Levi Minzi
Trst — ulica della Česa št. 46.
Zaloge:
Piazza Rosario št. 1.
Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.
Trajna zaloga pohištva:
ulica della Sanità št. 14.
Pisarna:
ulica Lazzaretto vecchio št. 36.
Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.
Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

A. SEMULIČ
Bog ata izbera pohištva in tapecirar. delalnica
Trst, trg Belvedere št. 3

Najboljši malinov SIRUP
je sedaj oni lekarnarja
PICCOLI Ljubljani
c. i. kr. dvorn. zalagatelj in zalagatelj njegove Svetosti.
Prodaja se v Trstu v buteljkah približno 1 kilogram
po Kron 1-80
v mirodilnicah Brusadin, Gilla, ulica delle Poste; Rizzoli, ulica S. Michele; Zornitz, ulica Stadion. — Poštni zavoj K 5-30. V sodih od 10—100 kg po K 1-10 kg pošilja po poštnem povzetju G. PICCOLI — Ljubljana.

Zaloga vina
istrskega in dalmatinskega
Tropinovec lastnega izdelka.
P. L. VALENTA
ZALOGA: TRST SKLADIŠČE:
ul. Majolica št. 8 — Prosta luka

Gostilna „Al buon ritrovo“
TRST — Ulica Stadion št. 19 z lepim hladnim vrtom.
Toči se istrsko, dalmatinsko, vipavsko pristno vino; PIVO DREHER prve vrste.
DOMAČA KUHNJA. KRAŠKI TERAN. ANDREJ FURLAN, lastnik.

Tovarna cemetnih cevi in plošč, teracov, betona in artif. kamenja
ARISTIDE GUALCO - TRST
ulica S. Servolo št. 2. Telefon 21-42.

V prvi avtorizovani šoli za skušnjo
enoletnega prostovoljstva
TRST - ulica delle Poste 10
se odpre **Poletni tečaj.**
Na stotine usposobljenih

Ulica Belvedere 40
Odpretje zaloge
olja, jesiha in mila
pridejan
zalogi vina in likerjev.
Najzmernejše cene.
A. RENNER di Luigi

Nova tržaška čevljarica
TRST, ulica Giosuè Carducci 15
(ex Torrente) vis-à-vis Volti di Chiozza.

POLETNA SEZONA
Izbera črnih in barvanih čevljev
za gospe, gospode in dečke; blago prve vrste, najnovejše oblike in barve; delo solidno in natančno.
Platneni čevlji in postoli v veliki izbiri
Vse po zmernih cenah.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na delo in drobno
TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST
Vin dell'Acque št. 6. (nasproti Kamé Contrale).
Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih taljanskim in avstro-germanskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum, tonjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjovec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Valentin Zorzini
urar in dra gotina
Trst, ulica Mada vecchia št. 1 (Za ložo)
I zbor zlatih in srebrnih predmetov
zlatih in srebrnih ur po najzmer. cenah.
Sprejme se popravljanja vsake zlatanine in ur. — SPECIJALITETA v popravljanju urnih zaklepnic.
Poza čonje in srebrneje sake kovine
potom pile ali ognja, in urezi.

dotični seji uprl povišanju Vittorija iz razloga, ker je ta — Slovenec, drugega vzroka ni mogel navesti. Sboriti dr. Achille je dosegel, da je proti predlaganemu povišanju rekuriral mestni svet na okrajni šolski svet in ko je ta utok zavrnil, na deželni šolski svet, pri katerem je doletela utok slična usoda.

Ali gospodje na magistratu, ki sestavljajo državo v državi, šli so do nekoga ministra, ki je njih utoku ugodilo. V Gorici torej za mestne šolske stvari ni potreba nobenega šolskega nadzornika, še manj pa mestnega, okrajnega ali deželnega šolskega sveta, ker že vse opravlja sam municipij s protekcijo raznih svetovalcev. Ako hoče kak mestni učitelj kaj doseči, mu ni potreba, da izvršuje vestno svoje dolžnosti, ker je že več nego zadastno, ako kvarta z mestnimi očetmi v kavarni, ali igra na krogle v raznih privilegiranih krčmah. Učitelj, ki ima zadnje lastnosti, je gotov, da doseže vse in da se mu ne bo nikdar krivil las. To postopanje pa naj služi tudi našim „zmernim“ Slovincem (glasilo magistrata jih imenuje „sloveni moderati“) v izgled, da od gospodovalne laške klike v Gorici nimamo prav ničesar pričakovati. Tem „moderatom“ pa priporočamo še posebej, da še naprej pridno obiskujejo laške kavarne in gostilne, da se ne zamerijo svojim laškim prijateljem.

Iz Tomaja. O priliki sejma sv. Petra in Pavla v Tomaju so darovali slovenski prodajalci za družbo sv. Cirila in Metodija 21 K 40 v., ker so se „štanti“ pripravili le za Slovence. Podpirajmo se in kupujmo le pri domačinih! Goriških Lahov ni bilo na sejmšču! Do sedaj gre lepo po vrsti iz Kobarida dol, morda se v Sezani ne vstavi!

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Kmetško izobraževalno društvo“ s sedežem v Gabrovici, pol. okraj Sezana.

Skriptorjem na goriški licealni knjižnici je imenovan gosp. dr. phil. Arnejc, koroški Slovenec.

Utonil je v Vipavi 31-letni železniški uslužbenec Karol Gehrung, ki se je žel kopat v Vipavo blizu Prvačine. V vodi mu je prišlo slabo, prijel ga je najbrže krč, tako, da ni mogel iz vode. Truplo so prepeljali v Gorico.

Iz Ajdovščine. Dne 5. t. m. priredita tukajšnja podružnica Ciril-Methodijeve družbe v proslavo Ciril-Methodijevega dne vrtno veselico na javnem občinskem vrtu pred cerkvijo. — Vspored obsega srečolov, petje, sviranje narodnih godeb. Vrt bo čarobno razsvetljen, prižge se kres in umetalni ognji. Postavijo se stojnice z raznimi krepili. Otvori se nova krčma in kavarna. Na udeležbo se uljudno vabi občinstvo iz vseh slojev in vsake starosti. Pridite vsi, da združeno proslavimo narodni praznik vseh Slovincem!

Pričetek ob 6. in pol uri zvečer. — Vstopnine ni. Zdržena odbora.

Vesti iz Istre.

Nečuvana brezobzirnost. Iz podgrajskega okraja nam pišejo: Že minolega decembra, oziroma tudi poprej, se je v našem okraju uradoma dalo zaklati vrsta prašičev raznih posestnikov v svrhu zatiranja kuge med prašiči. Zakon predpisuje, da je dotično odškodnino izplačati čim hitreje in je tudi res živino-zdravnik povedal ljudem, da dobe v kratkem času pripadajočo jim odškodnino. Ali od tedaj je minolo 6, 7 in tudi več mesecev, ne da bi dotičniki do danes prejeli niti novčiča odškodnine. Nič niso pomagale pritožbe ljudij in občin. Ljudje se grozno jeze tudi na občine, ker menijo, da občine niso storile svoje dolžnosti. Če v kratkem ne dobimo, kar bi bili morali po zakonu že davno dobiti, prisiljeni bomo obrniti se drugam za pomoč. Sočeno letos, ko valed suše in raznih elementarnih nezgod ljudstvo trpi veliko bedo, tako postopanje oblasti ne pomenja več le nemarnost, marveč nečuvno brezobzirnost nasproti bednemu ljudstvu.

Širenje nemštva v Lovrani. Nemci, nastanjeni v Lovrani, hočejo s pomočjo opatijskih Nemcev ustanoviti v Lovrani nemško ljudsko šolo, katero prevzame seveda vlada v svojo oskrbo! Nemških otrok v Lovrani utegne biti zelo malo in svrha tej šoli ne bo druga, nego da bo odnarođovala hrvatske otroke in pomagala graditi nemški most do Adrije. Za ilustracijo lovranskih razmer treba pripomniti, da so se lovranski italijanaši povodom občinskih volitev združili z Nemci in te proti Hrvatom.

(V Trstu pa nabijajo ravnokar plakate po oglih, s katerimi pozivajo na odpor proti germanizaciji potom šol! Signori, oprostite, ako vas vprašamo: Kdo vas more smatrati resnimi politiki?! Op. ur.)

Hrvatsko učiteljsko v Kastvu. „Naša Sloga“ piše, da je gotovo, da pride prihodnje leto tudi četrti hrvatski tečaj iz Kopra v Kastav. Razun profesorja Nazorja imala bi se spopolniti mesti profesorja za nemški jezik in veroučitelja.

Odbor „Bratovščine hrv. ljudi“ v Istri je v svoji zadnji seji podelil 1400 K letošnjih dijaških godpor.

Tujci v Opatiji. Od 1. septembra 1907 do 24. junija 1908 je obiskalo Opatijo

24.478 oseb. Od 18. do 24. junija 1908 je na novo doslo 389 oseb. Dne 24. junija 1908 je bilo navzočih 1162 oseb.

Vesti iz Kranjske.

Kravo prodala za — tri krajcarje. Širi se govorica, da je neka ženica prodala na sejmu v Černomlju svojo kravo za tri krajcarje; krajcarji so bili čisto novi in ženica je mislila, da so dvajset-kronski cekini.

Tujci v Ljubljani meseca junija 1908. Meseca junija t. l. je prišlo v Ljubljano 4032 tujcev, 425 manj nego prejšnji mesec in 85 manj nego v istem mesecu lanskega leta.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu juniju 1908. je 192 strank vložilo K 41.786,77, 138 strank vzdiglo K 30.060,65, 6 strankam izplačalo se je hipot. posojil K 7800.— Stanje hranilnih vlog K 1,654.359,09, stanje hipotečnih posojil K 1,284.367,24. Denarni promet K 122.152,03.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besede; mastnotinkane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Radi odpotovanja prodaja se v Skorklji hiša v lepem kraju s prostorom za štiri družine. Dve kleti in okoli hiše lep vrt. Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti. 1005

Svoji k svojim! Slovenski slikar Benedikt Bizal — Trst, Via Paolo Diacono 5, ima čast priporočati se p. n. slovenskemu občinstvu za vsa v slikarsko stroko spadajoča dela, kakor: slikanje sob, dvoran od najenostavnejih do najelegančajših izvršb; slikanje napisov in dekoracije. Prevzame plekarska in lakirarska dela in tapetiranje sob s papirjem. Delo hitro in točno. Najnižje cene. Slovani! Podpirajte svoje! 1000

Mlekar več mlekarstva, priden in pošten, se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Več pove Ivan Vidmar, Crnivih nad Idrijo. 1002

Učenec za trgovino z mešanim blagom se takoj sprejme pod jako ugodnimi pogoji. Več pove Ivan Vidmar, Crnivih nad Idrijo. 1003

Javni ples (sagra) se vrši v nedeljo in ponedeljek 5. in 6. t. m. v Skorklji. 1006

Kupca ali družnika za tehnično trgovino v Trstu išče ŽIVIC, Trgovinska ulica št. 2. 978

Sprejme se učenca za fotografsko stroko nad 14 let stariga. Plačo dobi takoj. Ponudbe: — Anton Jerkič, via delle Poste 10. 909

Alojz Legat Trst — Amerigo Vespucci št. 12. Prodajalna jestvin — točna potreba, cene zmjerne. 671

Josip Stofla mizarški mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizararska dela. 38

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba Klemene — Trst ulica San Antonio I. Trgovina manufakturnega blaga in malih predmetov ter sukna za ženske obleke.

Prodaja se pohištvo in zemljišče na lepi poziciji v Bazovici hšt. 199 Ivan Grgič. 997

Kovačnica v najlepšem kraju Vipave, se da radi bolehnosti lastnika v najem. Ista je preskrbljena z vsem potrebnim orodjem in stroji. Najemnina po dogovoru. Fran Ščuka, kovaški mojster, Vipava. 1000

Odda se v najem soba za tri gospode po 6 kron mesečnega plačila. Ulica Panorama (Skorklja) 276. 995

Nov lokal v Dragi blizu postaje, izvrstno črno in belo vino in moškat, ter mrzle jedi. 966

V najem se vzame dobrodoča gostilna ali trgovina v prometnem kraju med slovensko naselbino v mestu ali v deželi. Ponudbe pod „Prihodnost 100“ na Inzeratni oddelku Edinosti.

O priliki semaja sv. Uha v Dolini pri Trstu si usojam naznaniti slavnemu občinstvu, da bom odprl dne 4. julija osmico Točil bom izvrstni domači refosk in Alicante. Cena zmerna. Priporočam se P. N. občinstvu za mnogobrojen obisk. Z odličnim spoštovanjem Ivan Štranj, posestnik v Dolini št. 92. 881

Verifikacija loterijskih srečk, samo pri Zoldan-u, Corso 29, II. nadstropje. Taksa 5 krajcarjev za naročnino, cene po dogovoru. 984

Rabim kovaškega pomočnika zmožnega vsakega dela. Plačilo po dogovoru. Sprejemem ga takoj v trajno službo. Fran Ščuka, kovaški mojster, Vipava. 994

V najem se odda soba z dvema posteljama za delavce. Ulica Chiozza št. 3 I. n., pri čevljarju.

Tvrdba Ivan Simitz Barriera 32 s filijalko v ul. Giosue Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsem nove. Specijalata drobnih predmetov za krojače. 1349

Namizno vino prve vrste pridelek iz posestev grofa Dr. Venler v Novomgradu, v buteljkah ali sodih, v vsaki količosti po 64 stotnik liter, brezplačno na dom, proti takojšnjemu plačilu.

Tropinovec po Kron 160 liter prodaja Angelo Nichetto lastnik gostilne „Nichetto“ v Rocolu in mesnice na Goldonijem trgu št. 6. — TELEFON št. 963. Gostilna v Rocolu ima na razpolago društvo in klubom, za prireditve plesov ali društvenih zabav. (po dogovornih cenah) elegantno pisano dvorano in kegljišče.

Naznanilo. Imam na razpolago okolo 500 hektolitrov črnega vina istrskega. Kdor želi dobro kapljico, naj se obrne na podpisane. Zahteva naj se vzorce. Priporočam se posebno krčmarjem na deželi. Pošiljatev direktna iz Istre. — Cene nizke. Ne manj od 10 hektol. po glđ. 1050. S. H. ŠKERL Sv. Ivan pri Trstu.

Gospodarsko društvo pri sv. Mar Magdaleni zgornji št. 58 naznanja sl. občinstvu, da v gostilni Pri Tirolcu (Al Tirolese) toči vino domače in istrsko, belo vipavsko in pivo Puntigam I. vrste. — Gostilna ima dobro preskrbljeno kuhinjo. Nadalje se priporoča sl. društvam in javlja, da ima na razpolago veliko dvorano in velik senčnati vrt v lastnih prostorih. — Za obilni obisk se priporoča ODBOR.

Umetni fotografični atelje pri sv. Jakobu ulica Rivo št. 42 (pritliče) TRST. Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost/lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd. POSEBOST Povečanje vsakater fotografije. Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

Veliki obrtnijski zavod Giovanni Cosovel TRST, ulica Ghiozza št. 32. izvršuje vsakovrstna dela v železu in kovini po cenah da se ni bati konkurence.

Slovinci in Slovani v Trstu Dolžnost je vaša, da se poslužujete le v Slovanski brivnici v ulici Saverio Mercadante št. 1 (blizu slovenske knjižarne) V. GJURIN, brivec.

Giulio Reddersen TRST, ulica Giosue Carducci št. 23 TELEFON št. 813 Kirurško orodje, ortopedični aparati, Moderel, umetne roke in noge, berglje, kilni pasi, elastični pasi in nogovice, elektroterapevitične priprave, aparati za inhalacijo. SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljeno. Potrebšbine iz gumija in neprodalnega blaga.

Brezplačno krasne fotografije za birmo, prvo sv. obhajilo in poroke se ne dobijo nikjer, pač pa po znižani ceni pri odlikovanem fotografu J. Jerkiču v Trstu zraven glavne pošte št. 10 v Gorici gosposka ulica št. 7. V Trstu se slika do 8. ure zvečer pri čarobni električni razsvetljavi.

Infermeria TREVES — Trst Zavod za asistenco bolnikom vedno odprt Ustanovi jen leta 1885. — TELEFON 345 Sposobni bolniški strežniki in strežnice za privatno asistenco. — Prenašanje bolnikov z modernimi in higienič. sredstvi od železničnih postaj in do istih, kakor tudi iz parnikov.

Najlepše darove za birmo prodaja Emilio Müller najuglednejša in najstarejša prodajalnica ur v Trstu ulica, Ponterosso ogel ul. Nuova št. 20 Velika izbira veržic, zlatih in srebrnih ur kakor tudi stenskih ur vsake vrste Ustanovno foto prodajalca 1950

Vsaka ekonomična družina nakupi VERMOUTH v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18 Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajcarjev. Nepremjenjeni tip. — Znamka neprekosljiva

LORENZO BRUNA TRST, ulica S. Anastasio 9. Telefon št. 1432 Skladišče drv za ogenj, lesa za polje, oglje iz drvi in COKE Hidravlični cement, angleške opeke, katerih ne pokvari ogenj in druge vrste materijala za zgradbe, kakor tanke opeke, gašeno apno itd.

KOLESA Helical Premier Prve znamke od K 170 naprej. Pnevmatiki po K 6 — in pnevmatična čreva od K 5 — naprej. Vsakovrstne potrebščine in šivalni stroji HID & NEU po najnižjih cenah. Riccardo Sanzin Trst, ulica delle Poste 6, Trst

PEKARNA in SLADČIČARNA Dominik Milanič, Trst ulica della Guardia št. 24 Prodaja: 3-krat na dan svež kruh, najfinejšo moko vsake vrste; vino v buteljkah in likerji. Bogata zaloga specijalne grenčice „TORERO“.

Novici in Novice ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno !!! Matteo Stoppar, Trst ulica S. Giacomo št. 7 (Corso) kjer najdete bogato in veliko izbero Konfetov bomboniere in slaščic po zmernih cenah. — Vina in likerji prav dobri v botilkah. Telefon 1464

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene zmerno. Počkaj & Kögl, Hotel Balkan